

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Kõne

Luxembourg, 10. oktoober 2019

Euroopa Kontrollikoja presidendi Klaus-Heiner Lehne kõne

Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande esitlemine majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule (ECOFIN)

Luxembourg, 10. oktoober 2019

Kehtib esitatud tekst.

Erinevuste korral tuleb lähtuda suulisest tekstist.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

President,

ministrid,

daamid ja härrad!

Euroopa Kontrollikoja presidendina soovin teid tänada, et leidsite aega meie 2018. aasta aastaaruande jaoks, milles esitate hinnangu Euroopa Liidu finantsjuhtimise olukorrale.

Me auditeerisime ELi 2018. aasta konsolideeritud aastaaruannet. Meie hinnangul annab see ELi finantsseisundist õige ja õiglase pildi.

ELi eelarve tuludes ei leidnud me olulisel määral vigu. Seetõttu esitate taas märkusteta arvamuse ELi eelarve tulude poole korrektsuse kohta.

Kulude poolel esitate märkustega auditiarvamuse maksete korrektsuse kohta, nagu me oleme teinud kahel viimasel aastal. See tähendab, et meie auditi käigus leitud vead ei olnud läbivad ega põhjustanud seetõttu ELi tegeliku finantsseisundi ebatäpset kajastamist.

See on üks meie auditite kõige tähtsamaid järeldusi, sest see kinnitab, et ELi finantsjuhtimine on viimastel aastatel pidevalt paranenud. See on julgustav märk sellest, et mitte ainult komisjon, vaid ka liikmesriigid on suutnud viimase kahe aasta jooksul tehtud edusamme jätkata.

Märkustega arvamus tähendab hinnangut „jah, aga...“. *Jah*, maksed on olnud enamasti korrektsed, *aga* endiselt on probleeme.

Kulude valdkonnas, mis on traditsiooniliselt meie kinnitava avalduse keskne osa, hindasime veamäära suuruseks 2,6%¹. See tähendab, et meie hinnangul ei oleks 2,6% maksetest tohtinud teha, kuna nende kasutus ei vastanud ELi eeskirjadele. Veamäära, mis on suurem kui 2%, loetakse oluliseks.

Ma ei väsi aga rõhutamast, et see ei tähenda, nagu oleks 2,6% ELi eelarvest ära raisatud. Isegi kui teatud makset reguleerivaid eeskirju ei ole järgitud, võivad kõnealused kulud siiski olla konkreetsel juhul saavutanud oma eesmärgi.

Selle üldise hinnangu esitamisel tuleb rõhutada, et oluline osa meie auditeeritud kuludest ei sisaldanud olulisel määral vigu. Eelkõige ei kajastu selles üldhinnangus aga üks oluline erinevus: veariskile avaldab suurt mõju ELi vahendite väljamaksmise viis. Seda võib olla kasulik silmas pidada, kui valmistate ette tulevasi õigusakte.

¹ Alumine veapiir: 1,8% hinnanguline veamäär: 2,6%, ülemine veapiir: 3,4%. Aastaaruande peatükk 1.15.

Kulude puhul, mida reguleerivad keerulised eeskirjad, on veamäär hinnanguliselt 4,5%, mis on suhteliselt kõrge. Sellised kulud moodustavad umbes poole ELi eelarvest². See puudutab peamiselt kulude hüvitamisel põhinevaid makseid, mille puhul peavad toetusesaajad esitama kantud rahastamiskõlblike kulude eest maksetaotlusi. Näiteks võib tuua uurimisprojektid või piirkondlikud ja maaelu arengu projektid.

Vearisk on väiksem selliste kulutuste puhul, mille suhtes kehtivad lihtsamad eeskirjad, ning peamiselt puudutab see toetusõigustel põhinevaid makseid. Siin makstakse toetusesaajatele toetust, kui nad vastavad teatavatele tingimustele – näiteks võib tuua põllumajandustootjatele mõeldud otsetoetused või üliõpilaste stipendiumid.

Daamid ja härrad!

Oma külaskäikudel Euroopa pealinnadesse on mul juba olnud võimalus teavitada mõningaid teie hulgast kontrollikoja mitmeaastase strateegia raames tehtavast muudatusest meie auditi lähenemisviisis. Olen saanud üksnes positiivset tagasisidet ja toetust, mille eest olen ma teile väga tänulik.

Kontrollikoda kavatseb tugineda kinnitava avalduse koostamisel teiste tööle, mis tähendab, et tulevikus kavatseme üle vaadata teiste audititöö, eriti komisjoni oma, mis omakorda tugineb nii tema enda kontrollidele kui jagatud eelarve täitmise puhul liikmesriikide tasandil tehtud kontrollidele. Nii jääb ära vajadus teha üha töömahukamaid auditeid, kui teised on seda juba teinud.

See tähendab, et me soovime kasutada teiste tehtud tööd – tingimusel, et nende tulemused on usaldusväärsed. Meie aastaaruandest selgub, et sageli oleme kriitilised paljude kontrollide suhtes, mida teevad liikmesriigid ja komisjon (näiteks ühtekuuluvuskulutuste auditeerimise liikmesriikide tasandil on kaasatud umbes 126 eri asutust). Seetõttu on sageli raske selle töö tulemusi kasutada ja usaldada. Samuti on õiglane öelda, et komisjon teeb suuri jõupingutusi, et jätkata erinevate liikmesriikide ametiasutuste töö parandamist.

Seepärast teeme komisjoniga koostööd, et määrata kindlaks tingimused, mis on vajalikud kindluse saamiseks.

Tahaksingi siinkohal tänada volinik Oettingeri tema toetuse eest ning ühtlasi ootan võimalust jätkata seda tööd tema järeltulijaga.

Järgmiseks võtan vaatluse alla eri poliitikavaldkonnad ja toon välja mõningad meie peamised leiud.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi „Konkurentsivõime“ puhul leidsime, et vigade arv on oluliselt väiksem kui eelmisel aastal (2%). Teadusuuringute valdkonnas on endiselt peamisteks vigade allikaks rahastamiskõlbmatud personalikulud.

Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas oli veamäär meie hinnangul 5%. Leitud vigade arv ja mõju osutavad endiselt püsivatele puudustele, mis on tingitud riiklike korraldusasutuste deklareeritud kulude puudulikkusest

² 50,6%.

korrektsusest. Oluline probleem oli rahastamiskõlbmatud projektikulud ning seda võimendasid teatavad riigid, kes lisasid täiendavaid riigisiseseid tingimusi juba niigi keerulistele ELi tingimustele (nn ülereguleerimine).

Loodusvarade valdkonnas oli meie hinnangul veamäär 2,4%, mille põhjuseks olid mitmed asjaolud: rahastamiskõlbmatute kulude deklareerimine, piirkondade või loomade kohta esitatud ebatäpne teave, riigihankeprobleemid ja haldusvead. Otsetoetuste maksed tervikuna ei olnud aga olulisel määral vigadest mõjutatud. See on hea uudis.

Julgeoleku ja kodakondsuse valdkonnas toome välja puudused riigihanke-eeskirjade kohaldamisel, kuid ka liikmesriikides esinenud süsteemipuudused, mis on seotud Varjupaiga- ja Rändefondi ning Sisejulgeolekufondiga.

Daamid ja härrad!

Meie audititegevus, mida täna teile tutvustasin, näitab, et vaatamata paljudele probleemidele on EL juba kolmandat aastat järjest täitnud avaliku sektori raha kasutamisel rangeid vastutus- ja läbipaistvusnõudeid.

Arvestades aga üha suurenevaid probleeme, millega liit peab silmitsi seisma, samal ajal kui selle eelarve moodustab vaid ligikaudu 1% kõigi liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust, on oluline, et ELi kulutused ei oleks üksnes seaduslikud ja korrektsed, vaid annaksid ka tulemusi. Ja tulevikus pöörab Euroopa Kontrollikoda veelgi suuremat tähelepanu just sellele.

Meie tähelepanu keskmes on Euroopa tasandi meetmete lisaväärtus. Iga Euroopa tasandil kulutatud euro peaks andma lisaväärtust, mida ei ole võimalik saavutada piirkondliku või riikliku tasandi kulutustega.

Oleksin tänulik, kui toetaksite meid selles, andes meile ideid ja soovitusi edasiseks tööks.

Tahaksin lõpetada tänusõnadega Soomele kui nõukogu eesistujariigile. Meie koostöö ja vastastikune suhtlus on olnud suurepärase ning ma usun, et kasulik mõlemale poolele. Loodan, et järgmisel aastal jätkub suurepärase koostöö nõukogu eesistujariigi Horvaatiaga.

Täna teid tähelepanu eest. Olen hea meelega valmis vastama teie küsimustele või kommentaaridele.